మలుపు

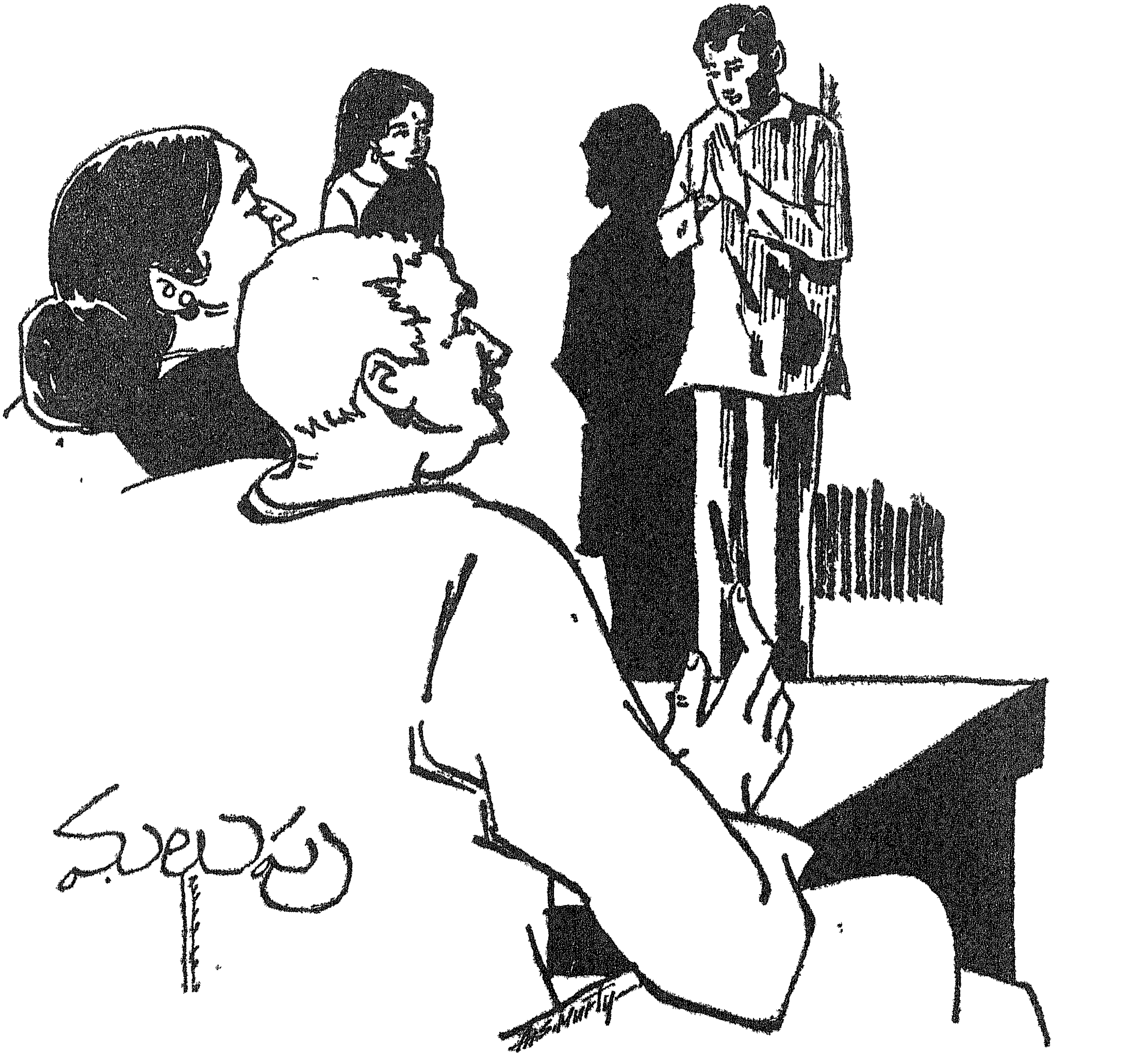

కొనసం మహేశ్వరరావు

'నన్నెందుకు అంత కష్టపడి చదివించావ్, నాన్నా...' స్వామి తనలో తానే అనుకుంటూ నుదురు పదేపదే సవరించుకుంటున్నాడు. ట్యాంక్‌బండ్ మీద బెంచీపై పడుకుని వచ్చే పోయే వాహనాలను, హుసేన్‌సాగర్‌లో కదలలేక కదులుతున్న అలలను మార్చి మార్చి చూస్తున్నాడు. దినకరుడు జబ్బుపడిన వానిలా పడమటి కొండల్లో నడవలేక నడుస్తున్నాడు. నీరెండ గొంతుఎండి బిగుసుకు పోతున్నట్లు ఉంది. బాధల నన్నింటినీ తానే భరిస్తున్నట్లు పడమటి కొండ ముఖం వాడి కందిపోయి ఉంది. గాలి దేవుడు రోగగ్రస్తుడై ఎక్కడో పడి ఉన్నట్లు, గాలి అసలు లేనేలేదన్నట్లుగా ఉంది. అంతస్తుల బస్సులు నడుస్తున్నట్లు మధ్య మధ్య విసనకర్రతో విసిరి నట్లు తగులుతున్నది గాలి.

'ఈ ఆకలికి బుద్ధి లేదు' అను కున్నాడు. అలా అనుకున్నందుకు నవ్వు రాక తప్పలేదు. ఆకలి పుట్టింది తనతో. తనతోపాటే పుట్టింది. అందుకని ఆకలి వేరు, తను వేరు కాదని అప్పుడే సిద్ధాంతీక రిస్తున్న మేధావిలా నవ్వుకున్నాడు. కాస్త దూరంలో మొక్కజొన్న పొత్తులు అమ్ముతున్నాడు ఓ ముసలాయన. ఆ పక్కనే వేరుశెనగకాయలు, బఠాణీలు అమ్ముతున్నాడు ఓ కుర్రవాడు. అటు పక్కనుంచి వేపుడువాసన అలలు 'అలలుగా' వచ్చి వికారం కలిగిస్తున్నది. ఆ పక్కనే టీ స్టాలు. సమోసాలు, బిస్కట్లు అతని ఆకలిని మరింత ఎక్కువ చేస్తున్నాయి. జేబులో చేయి పెట్టాడు. చిల్లర డబ్బులు తీసి లెక్క పెట్టాడు. తొంభై తొమ్మిది పైసలు భద్రంగా ఉన్నాయి. వాటిని జాగ్రత్తగా ఎప్పటివరకు వాడాలో తనకే తెలియదు. అవును—ఎలా తెలుస్తుంది? మనిఆర్డరు ఎప్పుడొస్తుందో ఏమో? నాన్నకు అప్పు దొరకాలిగా. అప్పుడు తనకు మనిఆర్డరు వస్తుంది. ఇంట్లో అందరూ మాడి అయినా తన తిండికి డబ్బు పంపిస్తారు. ఎంత ఆశ! తను ఏదో వాళ్ళనందరినీ ఉద్ధరిస్తాడని వాళ్ళ ఆశ. చదువుకున్న తన కొడుకు గొప్ప ఉద్యోగం చేసి ఏనాటికైనా తమని ఉద్ధరిస్తాడని సమాధానపడి, ఎప్పటి కప్పుడు తృప్తిపడుతూ ఆశ పడే తల్లిదండ్రులు. కర్మకాలి ఒక వేళ తనకు ఉద్యోగం వచ్చినా వాళ్ళను ఆదుకోలేనని తెలిసి గంపెడాశలు మనసున నింపుకొని, సమాధానపడుతూ ఎదురుచూసే కుటుంబం. 'భగవంతుడా, ఏమిటి నాకు ఈ పరీక్ష? ఇంత హింస పెట్టే బదులు ఒకసారే నా ప్రాణం తీసుకోకూడదూ... ఏ కారుకిందనో, ఏ రైలు కిందనో, ఏ లారీ కిందనో నన్ను పడవేయకూడదూ'

లోజా ఎందుకు చనిపోవటంలేదలా. పోనీ, అంత శ్రమ లేకుండా గడియారం పెండ్యులమ్‌ని ఆపేసినట్టుగా నా గుండె కొట్టుకోవటం ఆపివేయకూడదూ. నేనూ పెద్ద బాధ పడవలసిన పని ఉండదు. చాలా తేలికైన పని. . . దేవుడా, నా మీద దయ ఆ పని చేసి పెడితే చచ్చి నీ కడుపున పుడతాను. . . కాస్త ఈ చిన్న సహాయం చేసి పెడుదూ. ఇలాగే నన్నొదిలావంటే చాలా ప్రమాదం... దొంగనే అవుతానో, హంతకుడినే అవుతానో, దొంగనయినా, హంతకుడనయినా కూడా పెద్ద మనిషి గా చెలామణీ అవుతానో తరవాత నీ ఇష్టం. అందుకనే, దేవుడోయ్, నీవు మంచివాడివి గానీ, ఇదేం నీకు పెద్ద పని కాదు. . . క్షణంలో అతాంత కాలం కూడా పట్టదు. ఈ శరీరంలో ప్రాణ శక్తి తీసేసెయ్. . . నీవు చాలా మంచి వాడివి కదూ. నేను నిన్ను కొట్టరిదా యుబా, ఏమైనా నీకు నమస్కరించ లేదు. అనేయినా గుర్తు చేసుకొని నా మీద జాలిపడి నన్ను పంపేయ్యి. ఇలా బ్రతు కుతూ, ఇంత హింస పడుతూ బ్రతకడం నా వల్ల అయ్యే పనిలా లేదు. అయినా, సృష్టించిన వాడివి ఏ ఆధారమూ చూపించ కుండా నన్నింత హింస పెట్టడం వల్ల నీకు ఒరిగే దేముంది? పైగా భరించ పాపం కదూ. ఈ పాపం నీకు చుట్టు కుంటుందేమో కాస్త ఆలోచించు. . . దీని పని గురించి—ఈ ఆకలో కటి చంపే స్తోంది. . . ఒక ముక్కైనా రొట్టె తింటే ఎంత బాగుండో. . .' అనుకుంటూ లేచాడు.

లేచినవాడు లేచినట్టే కూర్చున్నాడు. పక్క బెంచీమీద ఓ జంట కూర్చుంది. కిలకిలా నవ్వుతోంది. ప్రపంచంలోని ఆనందమంతా, ఆనంద మంతా వాళ్లిద్దరి సొత్తే అయినట్టుగా ఉంది వాళ్ల వ్యవహారం. మహా ఆకలితో ఉన్నట్టు, అపురూపమంటూ వెలు గును నింపేస్తూ ఉన్నది పికటే. వాళ్ల వైపే... ఆ జంటవైపే కళ్లింత చేసి చూస్తూండి పోయాడు స్వామి. వాళ్లేవో తినుబండారాల పొట్లాలు ఒకటొకటే సంచిలోంచి తీసి సుఖంగా తినేస్తున్నారు.

'నాకూ పెళ్లయి పెళ్లాం వస్తుంది . . . ఇలాగే, పిల్లలకంటే అందంగా, అనందంగా ఈ టాంక్‌బండ్ మీదే... ఇదే బెంచీమీద కూర్చుంటాను. . .' అని ఊహించుకున్నాడు; నవ్వుకున్నాడు.

'పిచ్చి ఊహలు' అని తనను తానే హేళన చేసుకున్నాడు. ఆకలి మరింత ఎక్కువైనట్లనిపించింది. ఒక ముక్క జేబులో కండి పది పైసలు పెట్టి కొన్నాడు. తిరిగి యథాస్థానంలో కూర్చున్నాడు.

"బాబూ . . . ధర్మం." బిచ్చగాడి పిలుపుతో నోటి దగ్గర పెట్టుకున్న ముక్కజొన్నకండి జారి కింద పడబోతూంటే మహా కంగారుపడుతూ పడకుండా పట్టుకున్నాడు. 'హమ్మయ్య' అనుకున్నాడు అదొక మహా ఘనకార్యమే అయినట్టు.

"బాబూ . . . ఆకలి . . . రెండు రోజులుగా తిండి లేదు. . ." బిచ్చగాడి మాట లోతైన బావిలోంచి వినపడు తున్నట్టు ఉన్నది.

'నీ కంటే నేనే నయమూ. . .' అనుకున్నాడు స్వామి.

"చచ్చిపోతున్నాను... ధర్మం చేయండి, బాబూ! ధర్మాత్ములు, పుణ్యాత్ములు. రెండు రోజులనుంచీ తిండి లేదు, బాబూ. . ." బిచ్చగాడి మాటలు వింటూంటే స్వామికి ఎలాగో అయింది. వాడిని పరీక్షగా చూశాడు. మెర్క్యూరీ దీపపు కాంతిలో ఆ బిచ్చగాడు ఓ గొప్ప చిత్రకారుడు గీసిన బొమ్మలా ఉన్నాడు. ఎండి పీలికలై వేలాడుతున్న దుస్తులు, దారిద్ర్యమంతా అతనే భరిస్తున్నాడా అన్నట్టు ఉన్నాడు.

ముక్కజొన్నకండి మొత్తం ఇవ్వ బోయాడు.

ఇవ్వలేకపోయాడు.

మళ్లీ బిచ్చగాడి వేడుకోలు. . . సగం కండి విరిచి ఇచ్చాడు. "ధర్మాత్ములు..." అంటూ బిచ్చగాడు కదిలాడు.

మిగిలిన ముక్కజొన్నకండి కొరుకుతూ బెంచీమీద అలాగే పడుకున్నాడు. గింజలన్నీ అయిపోయాయి. కండి విసిరేశాడు ... భవిష్యత్తు ఏమిటి? ఎప్పటివరకానో ఎందుకు, రేపు గడిచేదెలా? ఏం చేయాలి? ఉద్యోగం, ఉద్యోగం అంటూ తిరగడం పట్టి వృథానానే కనపడుతున్నది. ఏమిటి చేయడం? ఇంటికి తిరిగివెళితే. . . వెళ్లి ఏం చేయాలి. . . ఉన్న కొద్ది పొలం హరించిన సంగతి తెలిసిందేగదా. . . నాన్న కూలి చేయటంలా... . అలాగే చేస్తే. . . అమ్మో, ఇంత చదివి కూలిపని చేయటం ఎంత నామోషీ. . . అందరూ ముక్కుమీద వేలేసుకోరూ. . . పోనీ, ఆ పనేదో ఇక్కడే ఉండి చేస్తేనో. . . అప్పుడు ఇక్కడ తనను ఎరిగి చూసే వారు ఉండరు. . . హోటలు పనయినా దొరికితే బాగుంటుందేమో. . . వేళ కింత తిండి, ఉండటానికి నీడ దొరుకుతుంది ... ఏమిటో నా ఇది పోనీ, నాకు మంచి ఉద్యోగం రాకపోతుందా. . . ఎన్ని ఇంటర్వ్యూలు కెళ్లలేదూ? వచ్చేదయితే ఈపాటికే వచ్చేది. కొన్ని ఉద్యోగాలకైతే తన వయసుకూడా మించిపోయింది . . . ఇన్ని సంవత్సరాలు కాళ్లరిగేట్లు తిరిగి, ఇంత ఖర్చు పెట్టినా దొరకంది ఇప్పుడు దొరుకుతుందా. . .? పైగా తనకు రికమెండేషన్ ఏదీ లేదు ... ఉద్యోగం కోసం తిరుగుతూ ఇన్ని సంవత్సరాలుగా ఖర్చు పెట్టినదానితో చిన్న వ్యాపారం పెట్టినా సరిపోయేది. . . ఏం లాభం, అదీ సగిలిపోతున్నది. . . ఏం చేయాలి. . . ఏం చేయాలి? ? ? ఏం చేయాలి? ? ? ?' ఇలా ఆలోచిస్తున్న అతనికి కళ్లనీరు తిరిగింది. రెక్కలు తెగిన పక్షిలా నిలవలేకపోతున్నాడు. 'చచ్చిపోతేనే మంచిది. నేను బ్రతకలేను. పిరికివాడను. . . వస్తాను. . . వారం రోజులు చూస్తాను. . .'

'. . . వారం రోజులు చూస్తాను. . . ఏ దారీ దొరక్కపోతే చస్తాను . . .' ఒకటికి నాలుగు సార్లు అనుకున్నాడు. కళ్లనీరు తుడుచుకున్నాడు. అయినా, మళ్లీ వస్తున్నది. . . అతనిపై అతనికే జాలి కలుగుతున్నది.

వేకువ

తెల్లవారురుఝామున నిద్ర లేవడం అలవాటైన వ్యక్తి ప్రకృతి తనకోసం దాచి ఉంచిన ఆరోగ్యాన్ని పొంద గలడు. అంతటి ప్రశాంత సమయం రోజులో మరో సారి కనిపించదు. కానీ, ఆ మహత్తర ఘడియలను మనం నిద్రలోనే గడిపే స్తుంటాం.

—వెల్లింగ్టన్

నిహారర్థం వచ్చినవారు ఇంటదారి పడుతున్నారు. తన పక్క బెంచీపై కూర్చున్న జంటకూడా వెళ్లిపోయింది.

అతనికి వెళ్లాలని ఉంది. వెళ్లలేక పోతున్నాడు. స్నేహితుని దయాధర్మం మీద అతని గదిలో ఉంటున్నాడు. స్వంత ఊరిలో ఉండి ఉద్యోగప్రయత్నాలు చేసి చేసి, పైగా ఖర్చులకి భయపడుతున్న సమయంలో ఈ స్నేహితుడు వరప్రసాదంలా దొరికాడు. "నా రూములోనే ఉండి ఉద్యోగప్రయత్నం చేయి. నాకు చేతనయిన సహాయం నేనూ చేస్తాను" అన్నాడు.

ఇద్దరూ వంట చేసుకుంటూ కాల క్షేపం చేస్తున్నారు. అతని స్నేహితునికి లాభం చూసేటప్పు భావంతో వంట ప్రతిపాదన స్వామే చేశాడు. అతనికి బాగానే ఉంది. కానీ, అనంతరంలా ఆ మిత్రునికి బదిలీ అయింది. "నెలాఖరు వరకు నీవు గదిలో ఉండవచ్చు. తరవాత కూడా నీవే ఉండుకోదలిస్తే ఉండుకో" అని మిత్రుడు సెలవు తీసుకున్నాడు.

ఇక రెండు రోజులే వ్యవధి ఉంది. ఆ గది ఖాళీ అయినా చేయాలి, లేదా అద్దె అయినా ఇవ్వాలి. ఎలా. . . ఎలా? ? ? ఏ. పాటు బ్రతుకు ... తనకు కొందరు స్నేహితులు లేకపోరు . . . వాళ్ల దగ్గర చేరితే. . . వాళ్లేమంటారో. . .

ఆ ప్రయత్నమయినా చేసి చూస్తే బాగుంటుందేమో. . . పని ఉండి నా? ఏమిటి—అది కూడా వాళ్లనే పెట్ట మని అడగాలనా? ఎలా? అలోచిస్తూనే పడుకుండిపోయాడు.

కొద్దిగా ముందుకు వెళ్ళాక ఒక బెంచీమీద ఒక అమ్మాయి కనిపించింది. 'ఒంటరిగా కూర్చుందేమా' అను కున్నాడు. పరీక్షగా చూశాడు. ఆమె ఏడవలేక ఏడుస్తున్నట్టు కనిపించింది. వెక్కిళ్లలా వినపడుతున్నది ఏడ్పు. 'పాపం, ఎందుకు ఏడుస్తున్నదో?' అనుకున్నాడు. కొద్ది సేపు అలాగే చెట్టు ఆను పెట్టుకుని నిలబడ్డాడు కొద్ది దూరంగా. ఉన్నట్టుండి దీపాలు ఒక సారి చీకటి అలముకుంది.

ఆ అమ్మాయి లేచి చెట్టు పట్టుకుని ఒక కాలు నేల తిరిగి చూసింది. స్వామికి కంగారు ఎక్కువైంది. ఆమె దగ్గరగా వెళ్లాడు. అంతలోనే తిరిగి దీపాలు వెలిగాయి.

"ఏమిటి చేస్తున్నారు?" అనలేక అనలేక ఎలాగో అన్నాడు.

ఆ అమ్మాయి—"మీకెందుకు?" అన్నట్టు తల తిప్పుకుంది. ఆ అమ్మాయికి ఏడుపు ఆగలేదు.

"చావాలనుకుంటున్నారు కదూ!" స్వామి అన్నాడు.

"చస్తాను... మధ్య మీకెందుకు?"

"చూస్తూ చూస్తూ ఒక ప్రాణం పోతూంటే చూస్తూ ఎవరూరుకుంటా రండీ. . . చాలా బాధలో ఉన్నట్టున్నారు, పాపం. . ."

"చస్తే బతుకుతారో ప్రాణం పోతుంది . . . బ్రతికి ఉండటమనూ ప్రాణం పోతున్నంత భయంతో నరకాన్ననుభవించ లేను. . . చావాలనుకున్నా చావలేకుండా ఉన్నాను. . ." అంటూ పైకే ఏడ్చేసింది ఆ అమ్మాయి.

"నేనూ అంతేనండి. చావాలనుకుని చావలేకపోతున్నాను. . ." నవ్వుతూ అన్నాడు స్వామి.

"మీరూ చావాలనుకుంటున్నారా? మగవారు మీకేం?" అంది ఆమె.

"చాలా రోజులనుంచి చావాలనుకుంటు న్నాను. . . ఇప్పుడే వారం రోజులు గడువు పెట్టుకున్నాను. . . మీ రెందుకు చావాలనుకుంటున్నారు? మీ కేం లోటండీ?"

"అయితే చావాలనుకున్న వాళ్ళ నిర్ణ
ని దగ్గరకు చేర్చాడు భగవంతుడు...
హా పేరు? నా పేరు ధాత్రి. . ."

"ధాత్రీ. . . గమ్మత్తుగా ఉందే
పేరు. . . నా పేరు స్వామి."

"మీరెందుకు చావాలనుకుంటు
న్నారు?"

"ఏమీ లేదు. బ్రతకటం చేతకాక..
రెందుకు చావాలనుకుంటున్నారు?"

"అపవాదు భరించలేక. . . గుడ్డిగా
ప్రేమించినందుకు. . ."

"అంత మాత్రానికే... అత నెవరో
దురదృష్టవంతుడు. . . మిమ్మల్ని
ందే యోగ్యత, అదృష్టం లేక మిమ్మల్ని
దులుకున్నాడు. . . పోనివ్వండి. . .
యిగా మీ పెద్దవాళ్ళు కుదిర్చిన
రో సంబంధం చేసుకోండి. . .
నుకున్నట్లు అయితే జీవితం ఎలా
వుతుందండీ. . ."

"న న్నెవరు చూస్తూ చూస్తూ చేసు
ంటారు. . . నేను ఒట్టి మనిషినికూడా
డు. . . దుర్మార్గుడు నరకంలోకి
న్ను తోసి హాయిగా పెళ్లి చేసుకున్నాడు—
రిచేసింది. . . పెద్దోళ్ళ మాటలకు
దురు చెప్పలేని వాడు ఎందుకు ప్రేమిం
ని నన్ను మోసం చేయాలి. . .
రాతే చెప్పండి. . ." ధాత్రి ఏడుస్తున్నది.

"అయ్యో, ఊరుకోండి. . . పాపం.
దుర్మార్గుణ్ణి ఏం చేసినా పాపం లేదు
. . . నలుగురిలో నిలబెట్టి అడక్క
యారా. . . ఎవడో వాడు, అడ్రసు
ప్పండి. . . వాడి అంతు తేలుస్తాను
. . ." స్వామి ఆవేశంగా అన్నాడు.

"న న్నసలు ఎరగను పొమ్మన్నాడు...
మిటి సాక్ష్యమన్నాడు. . . ఇటువంటి
టికి సాక్ష్యాలు పెట్టుకుంటారా మీరే
ప్పండి. . ."

"ఇప్పు డేముంది. . . తగిన ఆధారం
ంచుకోవలసింది. . ."

"మీరూ అదే అంటున్నారా? కడుపులో
దుగుతున్న బిడ్డే సాక్ష్యం అన్నాను.
ట్టు పెట్టాను... శివశివా...అన్నాడు.
ా అబ్బాయిని అల్లరి పెట్టటానికి ఎన్ని
ంచెలు. . . మా అబ్బాయి అలాంటి
డు కానేకాదు—అన్నారు వాళ్ల పెద్దలు
.. ఇంటి దగ్గర నాన్న—'నా దేవుడో
సుకురా; లేకపోతే గడప తొక్కవద్దు'
ని బయటికి గెంటేశాడు. . . మా
రువు నడివీధిన పెట్టి అల్లరి పెట్టకు—
న్నాడు. . . పైగా నాదే పెద్ద తప్పు
న్నట్లుగా నానా మాటలు అని చీవాట్లు
న్నాడు నాన్న. . . ఒక్కగానొక్క
ాతుర్నయినా, వదులుకోవటానికి సిద్ధ
డ్డారు. కానీ, వంశగౌరవం వమ్ము
కూడదని మా వాళ్ల ఆవేదన. . ."

"పద, నన్ను తీసుకు వెళ్లండి. . ."
స్వామి ఆప్రసయత్నంగా అన్నాడు.

ధాత్రి ఆశ్చర్యంగా చూస్తూండి
పోయింది. "ఏమిటి మీ రనేది?" అంది.

"బ్రతకాలని ఉంటే. . . ఏమీ
అభ్యంతరం లేకపోతే నేనే ఆ ప్రియుణ్ణని
మీ వాళ్లకు చెప్పండి. . . వివాహం
చేసుకుందాం. . ."

"నాకు బ్రతకాలనే ఉంది. . . కానీ,
ఈ పాపం. . . నేను పాపిని. . . నా
కడుపులో. . . తొందరపడుతున్నారు
. . ."

"తొందరపడటం లేదు. . . కానీ,
ఒక్క మాట చెప్పడం అవసరం. . .
ప్రస్తుతం నేను నిరుద్యోగిని. . .
ఉద్యోగం కోసం తిరిగి తిరిగి దొరక్క
చావాలనుకుంటున్నాను. ఇలాంటి నేను
ఆశలు మీలో నింపుతున్నాను. . . నా
మనసు నాకే అర్థం కావటం లేదు. . ."
స్వామి తల పట్టుకుని కూర్చుండి
పోయాడు.

"ఉద్యోగానికేం ఫరవాలేదు. మా
నాన్న చూసి పెట్టగలరు. ఉద్యోగం
పని చేయవలసిన అవసరంకూడా మీకు
ఉండదు. మా వ్యాపారం చూసుకో
వచ్చు. . . అయినా, ఏమిటి నా మతి
గాని భ్రమించటం లేదు గదా. . .
నే నెవర్ని మీ రెవరు? ? ఏమి
టిదంతా. . . మీ పెద్దవాళ్ళు ఏమం
టారో. . . పైగా, నేను ఒట్టి మనిషిని
కూడా కాదు. . . వద్దు. . . అంతా
మోసం. . . మీరూ నన్ను మోసం
చేయటానికా. . . ఇక మోసపోను. . ."
ధాత్రి అంది.

"మోసం కాదు, ధాత్రీ, నా మాట
నమ్ము. . . నేను ఇప్పుడు అన్నిటికి
అతీతుణ్ణి. నాకు ఇప్పుడు ఎవరి భయమూ
లేదు. నేను తెగింపు స్థితిలో ఉన్నాను
. . . ఇద్దరం పెళ్లి చేసుకుందాం. . ."
స్వామి అన్నాడు.

ఆమె 'ఏమిటి కలా, నిజమా' అన్న
స్థితిలో ఉంది. కడలి తరంగాల్లా ఆమె
వక్షోజాలు ఎగిరెగిరి పడుతున్నాయి.
ఉచ్ఛ్వాస నిశ్వాసాలు బుస కొడుతున్న
ట్లున్నాయి.

"ఏమిటి, ధాత్రీ, ఆలోచిస్తున్నావు?"

"మీరు అనేది నిజమేనా. . . నాకు
అంతా అయోమయంగా ఉంది. . .
మీరు. . ."

"నేను ప్రస్తుతం నిరుద్యోగిని. . .
దమ్మిడీ సంపాదన లేనివాణ్ణి. . . నిన్ను
పోషించే స్థితి ప్రస్తుతానికి లేదు. . .
బాగా చదువుకున్నవాణ్ణి. . . సర్టిఫికెట్లు
ఉన్నాయి. . . ఏదో ఉద్యోగం దొరక్క
పోదు. . . లేదా ఏదో ఒకటి బ్రతక
టానికి చేయాలిగా. . . ఏదో ఒక దారి
దొరక్కపోదు. . . అదిగాక ఉద్యోగం
ఇప్పిస్తానంటున్నావు. . ."

"నే నెవర్నో, ఎలాంటిదాన్నో ఏమీ
తెలుసుకోకుండానే. . ."

"అదే. . . నా గురించి నీవూ తెలుసుకో
వలసిందే. . . ఇప్పుడు మన ఈ కలయిక
చాలా విచిత్రంగా ఉంది. . . ఒకర్ని
గురించి ఒకరం తరవాత తీరిగ్గా తెలుసు
కుందాం. . . చాలా మంచిదానవు,
ధాత్రీ, అంత మంచిదానవు కనుకనే
అవమానాన్ని భరించలేక చనిపోవడానికి
సిద్ధపడ్డావు. . ."

"ఏమో. . . నాకు అంతా అయో
మయంగా ఉంది. . ."

"నీ అడ్రసు ఇవ్వు—రేపు మధ్యాహ్నం
రెండు గంటలకు మీ ఇంటికి వస్తాను
. . . అప్పటివరకు ఆలోచించుకొని నీ
అభిప్రాయం చెప్పు. . . మరోకసారి
చెబుతున్నాను. మనిద్దరికీ ఏదో అను
బంధం ఉండబట్టే ఇప్పుడు ఈ విధంగా
కలుసుకొన్నామేమో అనిపిస్తుంది. . .
మనల్ని నడిపించే ఒక మహత్తరమైన
శక్తి మనల్ని కలిపింది ..." అంటూ
నవ్వాడు.

ధాత్రి అడ్రసు చెప్పింది. పునర్జన్మ
కలిగిన అనుభూతి ఆమెకు కలుగుతున్నది.

"ప్రకృతి సాక్షిగా చెబుతున్నాను...
ధాత్రీ, నా మీద విశ్వాసం ఉంచి
ఆలోచించు... పద, చాలా పొద్దుపోయింది.
మీ ఇంటికి దగ్గరలోనే నేనూ ఉండేది.
కలిసే వెళదాం..." అంటూ ఆమె చేయి
పట్టుకున్నాడు.

* * *

స్వామి అన్న ప్రకారం రావడంతో
ధాత్రి ఆనందానికి అంతు లేదు. 'ఎంత
అందంగా ఉన్నాడు' అనుకుంది తనలోనే.

"వీరే, నాన్నా..." ధాత్రి అంది.

"మీరేనా? చంపేశారు. . . హడలి
చచ్చాం. . . పెళ్లికాకముందే ఏమి టీ
అల్లరి. . . మా పరువు ఏమై పోవాలి
. . ." ధాత్రి తండ్రి అన్నాడు.

"ఊరుకో, బాబూ...కొంత మర్యాదా
మంచీ లేకుండా ఏమిటండీ..." ధాత్రి
తల్లి అంది.

స్వామి వారికి నమస్కరించాడు.

"వీరే, నాన్నా, నన్ను రాత్రి కాపాడింది
. . . వీరే సమయానికి రక్షించకపోతే
నే నేమై ఉండేదాన్నో. . ." ధాత్రి ఇక
చెప్పలేకపోయింది.

"అదేమిటే, తల్లీ. . . ఏదో నీవు
చేసిన పనికి కోపం కొద్దీ ఏదో అన్నామే
అనుకో—అంత మాత్రానికే ఆత్మహత్యా
నికి సిద్ధపడతావా . . . ఏం చేసింది,

ప్రమాణం

ప్రమాణాలు చేసేవారు
పనులు చేయరు. పని
చేయగలవారు ప్రమాణాలు
చెయ్యరు ఒక పని చేస్తానని
మాట ఇచ్చే వ్యక్తి,
ఆలోచించి, ప్రమాణం
చెయ్యకపోతే, అతను ఆ పని
నిర్వహిస్తాడనే అర్థం. అడిగీ
అడగక ముందే, చేతిలో
చెయ్యివేసి ప్రమాణం చేసే
వ్యక్తివల్ల ఆ పని కాదనే
అర్థం చేసుకోవచ్చు.

—[illegible]

బాబూ. . ." ధాత్రి తల్లి అంది.

"చావబోయాను . . . వీరే ఆశలు
రేపి బతుక్కు కొత్త బాట చూపారు
. . . సామాన్యులు కారు. . ." ధాత్రి
అంది.

"ఏమిటో నా కేమీ అర్థం కావటం
లేదు. నిన్నట్లా తిట్టావు. ఈవేళ
ఏమిటో అంటున్నావు. . ." ధాత్రి
తండ్రి అన్నాడు.

"పోనివ్వండా . . . నేను మీ
అమ్మాయిని పెళ్లి చేసుకుంటానండీ
. . ." స్వామి అన్నాడు.

"ముందే చెబితే కాదన్నామా ఎవరూ
అంట . . . ఇంతకాడికి తెచ్చారు . . ."

"వీరు వారు కాదు, నాన్నా. . ."
ధాత్రి ఎలాగో అనగలిగింది.

"నా కంతా మీ అమ్మాయి ద్వారా
తెలిసింది . . ." స్వామి అన్నాడు.

"మీరు . . . అంతా తెలిసి ..."

"అవును. అంతా తెలిసే ఈ నిర్ణ
యాని కొచ్చాను . . ."

"బాబూ..." ధాత్రి తల్లిదండ్రులు
ఒకసారే అన్నారు. వాళ్ళ కళ్ళనుండి కన్నీటి
బిందువులు దొర్లాయి. అవి ఆనంద
బాష్పాలో ఏమో వారికే తెలియదు.
ధాత్రి కంటినుండి చెంపల మీదుగా
ముత్యాల్లా జాలువారిన నీటిబిందువులు
స్వామి పాదాలను తాకాయి.

"ధాత్రీ, నేను చాలా అదృష్టవంతుణ్ణి
... నిన్ను పెళ్లి చేసుకుంటా నన్నానో,
లేదో ఈవేళ మంచి ఉద్యోగం వచ్చింది.
కాయినయి, ఇటు వచ్చాను దేవిగారి
దర్శనం కోసం. . . ఇక పెళ్లయితే నా
అదృష్టం చెప్పనే అక్కర్లేదు . . ."
అన్నాడు స్వామి.

ధాత్రి బుగ్గలు కందిపోయాయి
సిగ్గుతో.

*